

Arhitektūras un dizaina departamenta
Akadēmiskās bakalaura studiju programmas „ARHITEKTŪRA”

STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS

par 2013./2014. studiju gadu

Programmas direktors
Departamenta vadītājs

O.Redbergs
O. Redbergs

Rīgā
2014

SATURA RĀDĪTĀJS

1. STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS	3
1.1. Studiju programmas īstenošanas mērķis un uzdevumi	3
1.2. Studiju programmas paredzētie studiju rezultāti	4
1.3. Studiju programmas plāns	5
1.4. Studiju kursu un studiju moduļu apraksti	7
1.5. Studiju programmas organizācija	7
1.6. Prasības, uzsākot studiju programmu	8
1.7. Studiju programmas praktiskā īstenošana	8
1.8. Vērtēšanas sistēma	9
1.9. Studiju programmas izmaksas	12
1.10. Studiju programmas atbilstība valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesijas standartam un profesionālās augstākās izglītības valsts standartam un citiem normatīvajiem aktiem augstākajā izglītībā	12
1.11. Salīdzinājums ar vienu tāda paša līmeņa un tādām pašām studiju virzienam atbilstošu Latvijas un vismaz divām Eiropas Savienības valsts atzītu augstskolu studiju programmām	14
1.12. Informācija par studējošajiem	14
1.13. Studējošo līdzdalība studiju pilnveidošanas procesā	15

1. STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS

1.1. Studiju programmas īstenošanas mērķis un uzdevumi

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas „Arhitektūra” stratēģiskais mērķis ir nodrošināt studējošajiem iespēju apgūt vispārējās zināšanas, iegūt pamatprasmes un iemaņas darbam arhitektūras jomā, kā arī sagatavošanās tālākām studijām arhitektūrā vai citās ar vides veidošanas mākslu saistītās nozarēs.

Studiju programmas apakš mērķi:

- sagatavot priekšnoteikumus studējošo teorētisko zināšanu un pētniecības iemaņu un prasmju apguvei;
- nodrošināt studējošos ar pamatiemaņām un nodrošināt pamatus turpmākajām studijām maģistra studiju programmā.
- iegūt atbilstošas prasmes analizēt uzdoto uzdevumu vai jautājumu noteiktā kontekstā, individuāli vai kā grupas loceklim, un atbilstoši attiekties piedāvājot argumentētu un savstarpēji integrētu projekta risinājumu.
- būt spējīgiem patstāvīgi izveidot stratēģisku projektēšanas procesu, kas ļautu relatīvi sarežģītus projektēšanas uzdevumus risināt sistemātiski.
- iegūt atbilstošas prasmes ēku inženiertehnisko tīklu un konstrukciju pamatelementu projektēšanā, kas nepieciešamas tehniskā projekta izstrādei un detalizācijai neliela un vidēja izmēra arhitektūras projektiem.
- apgūt atbilstošas un efektīvas projektēšanas prasmes un projektu grafiskos un datorizētos prezentācijas paņēmienus, lai spētu attīstīt un komunicēt arhitektoniskus un tehniskus konceptus.
- iegūt atbilstošas prasmes, lai izprastu arhitektūras un tās apkārtējās pilsētvides konteksta sarežģītību un piederību plašākiem sociālajiem un kultūrālajiem procesiem, kuri nosaka fiziskās pilsētvides attīstību dažādos vēstures posmos, un arhitekta-būvprojekta vadītāja nozīmīgo lomu šajos procesos.

Studiju programmas īstenošanas pamatuzdevumi:

- iepazīstināt un apmācīt studentus arhitektūras projektēšanā
- iegūt pamatiemaņas, kas ir nepieciešamas pilsētvides un attīstības dizainam;
- iegūt zināšanas un pienācīgo izpratni par konstruktīvajiem un konstrukciju tehniskajiem principiem;
- iegūt atbilstošu izpratni par arhitektūras un pilsētvides attīstības vēsturiskajām un teorētiskajām likumsakarībām, un to ietekmi uz kultūrvidi un sociālo vidi;
- iegūt prasmes visdažādākajās grafiskajās un digitālajās tehnikās, lai attīstītu un prezentētu arhitektūras projektus.
- nodrošināt studējošos zinātnisku pamatu profesionālai darbībai, attīstot zinātniskas analīzes spējas un patstāvīgi risināt problēmas,
- nodrošināt studiju programmu, kas sniedz studentiem nepieciešamās teorētiskās zināšanas un pētniecības iemaņu un prasmju apguvi;
- sagatavot studējošos turpmākajām zinātniskās pētniecības studijām otrā līmeņa arhitekta profesionālā augstākās izglītības studiju programmā un /vai profesionālā maģistra studiju programmā.
- īstenot nozares jaunāko tehnoloģiju apguvi un to praktisko pielietojumu;
- nodrošināt studijas ar mācību metodiskajiem materiāliem, bibliotēkas pakalpojumiem un

mūsdienu prasībām atbilstošu materiāli tehnisko bāzi;

- nodrošināt nepieciešamo spēju, prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši Arhitekta profesijas standartam atbilstoši Bakalaura programmas prasībām.

1.2. Studiju programmas paredzētie studiju rezultāti

Apgūstot studiju programmu 140 (210 ECTS) kredītpunktu apjomā, studējošais iegūst inženierzinātņu bakalaura akadēmisko grādu arhitektūrā. Bakalaura studiju programma ir veidota atbilstoši Boloņas deklarācijas principiem, un tās stratēģiskais mērķis ir dinamiski attīstīt RISEBA Latvijas augstākās izglītības sistēmas ietvaros, lai iegūtais grāds un diploms būtu atzīti gan Eiropas mēroga darba tirgū, gan būtu noderīgi izglītības turpināšanai citās Eiropas valstīs.

Inženierzinātņu bakalaura akadēmiskais grāds arhitektūrā nodrošina zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu, kas ļauj veikt augsti kvalificētu profesionālo darbību attiecīgajā jomā un dod iespēju tālākām studijām arhitekta kvalifikācijas iegūšanai un/vai profesionālā maģistra grāda iegūšanai.

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas „Arhitektūra” sagaidāmie rezultāti

1. **Kompetence vienā vai vairākās zinātniskās jomās:**

- 1.1. Izmantot vispārīzglītojošās un praktiskās zināšanas pamat zinātnēs.
- 1.2. Izprast/apgūt materiālu fizikālo īpašību un pielietojuma pamatprincipus, ēku konstrukciju projektēšanas pamatus, ēkas uzbūve un tehnisko instalāciju pielietojums ēkās.
- 1.3. Izprast/apgūt arhitektūras un pilsētvides attīstības pamatprincipus attiecībā uz telpisko analīzi, ēku topoloģijām, funkcionālo programmu, formveides un projektēšanas metodiku.
- 1.4. Izprast/apgūt arhitektūras zinātnes metodiku, arhitektūras un pilsētplānošanas vēsturi, kas balstīta uz labāko piemēru analīzi un literatūras avotu studijām.
- 1.5. Izprast/apgūt arhitektūras, pilsētvides attīstības un būvniecības sociālo ietekmi un saikni ar publisko telpu.
- 1.6. Lietot atbalsta zinātnes un tehnoloģijas (tēlotājmākslu, statistikas, ICT, CAD) radošā un mērķtiecīgā veidā.

2. **Zinātnisko kompetenču jomā:**

- 2.1. Veidot atsauces un kritiski apstrādāt zinātnisko literatūru un dokumentus.
- 2.2. Projektēšanas uzdevumos un kursa darbos izmantot jaunākos modeļus, metodes un paņēmienus.
- 2.3. Sistemātiskā un strukturētā veidā formulēt zinātniskos jautājumus un problēmas un kritiski izvērtēt risinājumus un atbildes.
- 2.4. Attīstīt risinājumus vienkāršām konstruktīvām problēmām, balstoties uz zinātniskajām metodēm un zināšanām, kuras studenti apguvuši studiju laikā.
- 2.5. Organizēt vienkāršus projektēšanas procesus, pielietot iegūtās zināšanas projektēšanā un spēt izvērtēt projektēšanas procesā pieņemtos lēmumus.

3. **Intelektuālo kompetenču joma.**

- 3.1. Precīzi konceptualizēt un domāt analītiski, sintētiski, problēmu risinoši, orientējoties uz atbilstošu projektēšanas risinājumu izstrādi.
- 3.2. Pieņemt arhitektūras un pilsētvides plānošanas sarežģītību un neskaidrību. Sasniegt pārliecinošu un kvalitatīvus dizaina lēmumus neskatoties uz pretrunīgām projektēšanas programmām un uzdevumiem.

4. **Sadarbības un komunikācijas kompetenču jomā:**

- 4.1. Precīzi izmantot zinātniskās un profesionālās jomas specifisko terminoloģiju.

- 4.2. Sistemātiski un konsultējoties ar pasniedzējiem izstrādāt konkrētus uzdotos uzdevumus.
- 4.3. Spēt darboties kā projektēšanas grupas loceklim.
- 4.4. Spēt sniegt atskaites par izstrādāto zinātnisko darbu, projektēšanas risinājumu mutiski, grafiski un rakstiski.

5. Sociālo kompetenču jomā:

- 5.1. Projektu izstrādē pievērst uzmanību sociālajiem aspektiem.
- 5.2. Pievērst uzmanību ēku un uzbūvētās fiziskās pilsētvides dzīves ciklam un ietekmei uz apkārtējo vidi.
- 5.3. Pievērst uzmanību uzbūvētās vides drošības un vides pieejamības jautājumiem.

Studiju procesā šajā programmā studenti iegūst:

1. Izpratni par mūsdienu arhitektūras un pilsētvides attīstības veidojošajiem procesiem.
2. Zināšanas par jaunākajām arhitektūras projektēšanas metodēm un būvniecības tehnoloģijām, kā arī prasmi tās pielietot praktiski atbilstoši konkrētajai kvalifikācijai.
3. Pamatzināšanas pētnieciskajā darbā un izpratni par zinātnisko kompetenču jomu.
4. Izpratni par intelektuālajām kompetenču jomām.
5. Izpratni par sadarbības un komunikācijas kompetenču jomu.
6. Izpratni par sociālo kompetenču jomas nozīmi arhitektūras projektēšanas procesā.
7. Iespēju turpināt studijas otrā līmeņa arhitekta profesionālā augstākās izglītības studiju programmā un /vai profesionālā maģistra studiju programmā.

Tabula ar katra studiju kursa sniegtajām kompetencēm pievienota pielikumā Nr. 13.

1.3. Studiju programmas plāns

Studiju apjoms un uzskaites vienība

Studiju programma atbilst 140 Latvijas kredītpunktu apjomam vai 210 ECTS. RISEBA kredītpunktu aprēķināšana notiek saskaņā ar LR Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu par pāreju uz starptautiskajā praksē pieņemto kredītpunktu vienoto sistēmu. Kredītpunkts (KP) ir studējošā studiju darba mērvienība. Viens KP atbilst 40 akadēmisko stundu studiju slodzes apjomam, kas ietver gan kontaktstundas, gan patstāvīgo darbu (viena pilna laika klātienē studiju darba nedēļa). Lai salīdzinātu studiju programmu apjomu un studējošo slodzi dažādās augstskolās Latvijā un Eiropas valstīs, KP tiek pielīdzināti ECTS ar koeficientu 1,5. Studiju programmas studiju process tiek organizēts angļu valodā.

Studiju programmas struktūra

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas mērķis ir iegūt plašas un visaptverošas zināšanas arhitektūras jomā. Studiju programma balstās uz obligāto zināšanu bloku, kas sniedz vispārējas zināšanas un pamat izpratni par arhitektūras nozari. Studiju kursi dalās 9 moduļos:

- ✓ Arhitektūras projektēšana
- ✓ Tēlotājmāksla
- ✓ Būvniecības tehnoloģijas
- ✓ Projektu vadība, ekonomika un tiesības
- ✓ Pilsētplānošana
- ✓ Arhitektūras vēsture un teorija
- ✓ Humanitārie un sociālie priekšmeti
- ✓ Prakse
- ✓ Bakalaura darbs

Minētie kursi vienmērīgi sadalīti pa visu studiju ilgumu, proti, 3,5 gadiem. Studiju programma veidota tā, lai katrā studiju gadā iegūtās zināšanas nodrošinātu nākamā studiju gada studiju vielas uzņemšanu kvalitatīvā līmenī, iegūstot arvien dziļākas un nopietnākas zināšanas arhitektūras jomā, piemēram, arhitektūras projektēšana, ēku uzbūve, konstrukcijas, tehnoloģijas un būvniecība, arhitektūras vēsture, teorija un kritika.

Studiju programma ietver sevī visu šo dažādo, bet papildinošo jomu zināšanas, kā arī sniedz studējošiem analītiskās domāšanas un problēmu risināšanas prasmes, sniedzot zināšanas un praktiskās iemaņas, kas ļauj sekmīgi darboties arhitektūras nozarē. Studiju process tiek organizēts moduļos, kur katrs nākamais priekšmetu posms izriet no iepriekš apgūtā mācību priekšmeta.

Programma pilnā mērā atbilst LR Ministru kabineta 2002. gada 3. janvāra izdotajiem noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu Nr. 2 (prot. Nr.14§), kas reglamentē akadēmiskās augstākās izglītības bakalaura studiju programmas obligāto saturu, proti:

- Obligātā daļa (ne mazāk kā 50 KP) - 95 KP (Obligātajā daļā ietverta Bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana 10 KP)
- Obligātās izvēles daļa- 39 KP (Obligātajā izvēles daļā ietverta arī mācību un pētnieciskā prakse 6 KP)
- Brīvā izvēles daļa – 6 KP

Studiju programma īsteno nozares jaunāko tehnoloģiju apguvi un to praktisko pielietošanu un nodrošina nepieciešamo spēju, prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši Arhitekta profesijas standartam atbilstošajā bakalaura līmenī, kas ļautu sekmīgi konkurēt darba tirgū.

Studiju programma pamatā balstās uz obligāto zināšanu bloku, kas sniedz vispārējas zināšanas un pamat izpratni par arhitektūras nozari.

- Bakalaura studiju programmas obligātajā zināšanu bloka saturā ietver inženierzinātnes, nozares un arhitektūras apakšnozares pamatnostādnes, principus, struktūru un metodoloģiju, - 56 kredītpunktus,
- zinātņu nozares vai apakšnozares attīstības vēsturi un aktuālās problēmas, - 15 kredītpunktus ,
- zinātņu nozares vai apakšnozares raksturojumu un problēmas starpnozaru aspektā, - 24 kredītpunktus.

Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Arhitektūra” ietver sevī obligātos studiju kursus (A daļa), obligātās izvēles studiju kursus (B daļa), brīvās izvēles studiju kursus (C daļa), mācību/pētniecisko praksi, valsts pārbaudījumu, bakalaura darba izstrādi un aizstāvēšanu.

Gala pārbaude

Bakalaura darbs – 10 KP, kas sastāv no teorētiskās un praktiskās daļas. Teorētiskā daļa ir bakalaura līmeņa pētījums par kādu no arhitektūras vai pilsētvides attīstības jomas tēmām. Praktiskā daļa – pilnvērtīgs arhitektūras vai pilsētvides attīstības projekts.

Darbs inženierzinātņu bakalaura akadēmiskā grāda arhitektūrā iegūšanai ir analītisks pētījums ar zinātniskā darba elementiem vides veidošanas mākslā par studentam individuāli uzdotu un Arhitektūras katedras sēdē apstiprinātu tematu. (Bakalaura darba izstrādes nosacījumi skatāmi punktā 3.2.1. Vērtējums.) Pilns studiju kursu sadalījums pa semestriem, KP apjomu, pārbaudījuma veidu pieejams pielikumā Nr. 7.

Studiju programmas „Arhitektūra” konceptuālais plāns pilna laika studijām

2.1. tabula

Studiju kursi	Kredītpunktu skaits							
	1. gads		2. gads		3. gads		4. gads	
	1.sem.	2.sem.	3.sem.	4.sem.	5.sem.	6.sem.	7.sem.	8.sem.

Obligātie kursi (<i>A daļa</i>)	16	14	12	14	14	11	4	
Obligātās izvēles kursi (<i>B daļa</i>)	4	4	8	6	6	7	4	
Brīvās izvēles kursi (<i>C daļa</i>)				2		2	2	
Prakse (<i>B daļa</i>)		2		2		2		
Bakalaura darbs (<i>A daļa</i>)							10	
Studiju programma kopā:	20	20	20	20	20	20	20	

LR Ministru kabineta 2002. gada 3. janvāra izdotajos noteikumos par valsts akadēmiskās izglītības standartu Nr. 2 (prot. Nr.14§), kas reglamentē akadēmiskās augstākās izglītības bakalaura studiju programmas obligāto saturu neparedz obligātu prakses iekļaušanu studiju programmā, taču ņemot vērā, to, ka lielākā daļa studējošo turpinās studijas otrā līmeņa arhitekta profesionālā augstākās izglītības studiju programmā un /vai profesionālā maģistra studiju programmā, kuras reglamentē Latvijas Republikas Ministru kabineta 2001. gada 20.novembra izdotie noteikumi Nr. 481 par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standarts, kas paredz praksi 26 KP apjomā, RISEBA realizētajā akadēmiskā bakalaura studiju programmā „Arhitektūra” ievieš daļu no kopējās nepieciešamās prakses 6 kredītpunktu apjomā.

Bakalaura studiju programmā ir iekļauta mācību un pētnieciskā prakse - piemēram, studiju ceļojumi (field trips) uz citu valstu augstskolām, tikšanās ar ārvalstu arhitektūras un pilsētplānošanas biroju vadītājiem, pētnieciskā prakse – izpētes darba veikšana Latvijas un citu Eiropa savienības dalībvalstu, un ārpus Eiropa savienības trešo valstu bibliotēkās, arhīvos un pētniecības institūtos.

Mācību prakse – 4 KP (6 ECTS)

Studentiem, uzsākot studiju procesu, tiek dots uzdevums patstāvīgi sameklēt un apkopot noteiktu informācijas apjomu, kas dod pieredzi informācijas ieguves, apkopošanas un apstrādes procesā, risinot kādu noteiktu pētniecisku vai profesionālu uzdevumu.

Studentiem tiek doti organizatoriska rakstura uzdevumi, kas prasa ne tikai individuālu darbu, bet arī spēju organizēt dažādus nepieciešamus resursus uzdevuma izpildīšanai.

Pētnieciskā prakse – 2 KP (3 ECTS)

Pētnieciskā prakse ir saistīta ar arhitektūras jomas profesionālo specifiku, noslēdzot pirmos trīs apmācību gadus, atbilstoši apgūto zināšanu un prasmju līmenim. Pētnieciskās prakses ietvaros tiek doti darba uzdevumi arhitektūras vai pilsētvides attīstības jomās.

Prakse var tikt realizēta arī vasaras vai ziemas skolas formātā studiju brīvlaikā. Praksi vada un koordinē prakses vadītājs. Prakse jāizstrādā termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

1.4. Studiju kursu un studiju moduļu apraksti

Kā jau iepriekš tika minēts, studiju programma tiek veidota no vairākiem moduļiem. Katrs modulis sastāv no vairākiem studiju kursiem, kuri paredzēti kādas konkrētas vielas apgūšanai, izpratnes un analītiskās domāšanas attīstīšanai. Katram studiju kursam ir sagatavots studiju kursa apraksts, ar kuru studējošais tiek iepazīstināts pirms studiju kursa lasīšanas. Studiju kursa aprakstā tiek iekļauta informācija par tā mērķi, uzdevumiem, kontaktstundu apjoma, sagaidāmiem rezultātiem noklausoties studiju kursu, nodarbību tēmām, pārbaudes veidiem, ieteicamo literatūru u.c. Katra studiju kursa apraksts pievienots pielikumā Nr.12.

1.5. Studiju programmas organizācija

Studiju programmas vadīšana un administrēšana

Studiju virzienu un studiju programmas attīstību pārrauga un pilnveido RISEBA Arhitektūras departaments, RISEBA Bakalaura studiju programmas „Arhitektūra” padome un

programmas direktors, RISEBA metodiskā padome un RISEBA Senāts. Studiju programmu tiek vadīta un administrēta pēc RISEBA vispārējiem principiem, kurus nosaka iekšējā normatīvu bāze.

Operatīvo organizatorisko un plānošanas darbu nodrošina augstskolas dienas nodaļas programmu administratores. Studiju procesa kvalitāti nodrošina iekšējie kvalitātes vadības pasākumi, izvirzot noteiktas prasības gan akadēmiskajam personālam, gan studentu mācību darba rezultātam.

Studiju procesa gaitā regulāri tiek veikta studentu anketēšana, lai noskaidrotu studiju saturu un akadēmiskā personāla darba kvalitāti. Atbilstoši iegūtajiem anketēšanas rezultātiem, tiek lemts par nepieciešamajām izmaiņām gan studiju kursu saturā gan akadēmiskā personāla darbībā.

Programmas direktors regulāri organizē studentu grupu sanāksmes, lai uzklusītu viņu viedokli par aktuālām problēmām studiju gaitā.

Regulāri tiek organizētas arī studiju programmas padomes tikšanās, lai lemtu par stratēģisko virzību un studiju kvalitātes līmeņa paaugstināšanu. Programmas padomē ietilpst gan augstskolas akadēmiskā personāla pārstāvji departamentu un programmu vadītāju līmenī, gan profesionālās jomas pārstāvji no Latvijas arhitektu Savienības Padomes vai Valdes, gan studentu pilnvaroti pārstāvji.

1.6. Prasības, uzsākot studiju programmu

Atbilstoši Augstskolu likumam, normatīvajiem aktiem un RISEBA uzņemšanas noteikumiem, tiesības studēt studiju programmā „Arhitektūra” ir katram LR pilsonim un personām, kurām ir LR izdota nepilsoņu pase, kā arī ārvalstniekiem un citām personām, kurām ir izsniegta pastāvīgās vai termiņuzturēšanās atļaujas. Lai studētu minētajā studiju programmā nepieciešams Latvijā atzīts un dokumentāli apliecināts dokuments par pabeigtu vidējo izglītību, kā arī jāizpilda sekojoši uzņemšanas nosacījumi:

- Iegūta vidējā izglītība
- Vidusskolas atestāta sekmju izrakstā nav zemāka vērtējuma par 4
- Nokārtoti centralizētie eksāmeni angļu valodā, matemātikā un latviešu valodā,
- Nokārtots zīmēšanas iestājpārbaudījums

Nepieciešamības gadījumā, lai paaugstinātu reflektantu tehnisko zināšanu līmeni, pirms studiju programmas uzsākšanas RISEBA nodrošina studentiem papildus angļu valodas, matemātikas un zīmēšanas kursus. Ņemot vērā, ka studiju procesa gaitā liela nozīme ir arhitektūras projektēšanas kursam, kuros nepieciešama individuāla pieeja, pirms studiju procesa uzsākšanas tiek veikts potenciālo studentu radošais pārbaudījums, intervija un darbu portfolio prezentācija ar mērķi noteikt reflektantu priekšzināšanas arhitektūras jomā.

Uzsākot studiju procesu pēc imatrikulēšanas, studentiem tiek piedāvātas ievadlekcijas, kurās studenti tiek iepazīstināti ar augstskolu, tās iekšējiem normatīviem, organizatorisko sistēmu un materiāli tehnisko bāzi un studiju procesu. Šajās ievadlekcijās notiek iepazīšanās ar studentiem un viņu interešu loku, tiek veicināta arī savstarpējā sadarbība komandu darbā.

1.7. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju ilgums, veids un forma

Akadēmiskā bakalaura studiju programmu “Arhitektūra” ir iespējams apgūt pilna laika studiju formā. Studiju programmas apguves laiks pilna laika klātienē ir 3,5 gadi (7 semestri), nodarbības notiek darba dienās laika posmā no 8:20 – 16:50. Vienā studiju gadā ir 40 klātienes (auditorijas) darba nedēļas ar slodzi 40 akadēmiskās stundas nedēļā, un 6 eksāmenu sesijas nedēļas.

Orientācija uz problēmu risinājumu

Bakalaura studiju programma, pirmkārt, ir veidota, lai apmācītu tos studentus, kuri nākotnē vēlas turpināt savas studijas arhitekta profesionālā augstākās izglītības studiju programmā un /vai profesionālā maģistra studiju programmā. Bakalaura studiju laika studējošie iepazīstas ar studiju programmai piederošām arhitektūras izglītības un mācīšanas metodēm. Studējošie iemācās radoši rīkoties ar iegūtajām zināšanām gan individuāli, gan strādājot komandā. Studiju procesā uzsvars ir likts uz „problēmu-orientētu mācību procesu”. Bakalaura studiju programmā liela uzmanība tiek pievērsta tiem studiju kursiem, kuriem ir tieša saikne ar arhitektūras projektēšanu, arhitektūru, būvkonstrukcijas un būvniecību.

Studiju procesā izmantotās interaktīvās studiju metodes:

- intensīvie problēmorientētie semināri un projektēšanas darbnīcas
- arhitektūras projektēšanas darbnīca
- lekcijas, semināri, lasīšana, eksāmens
- darbs grupās un grupu prezentācijas, klases uzdevumi
- klases diskusijas, jautājumi/atbildes

Arhitektūras projektēšanas darbnīca

Galvenais bakalaura studiju programmas fokuss ir arhitektūras projektēšanas kurss. Arhitektūras projektēšana ir intelektuāla disciplīna, kuras uzdevums ir apsekot un analizēt sociālās, kulturālās un tehniskās problēmas un situācijas telpiskās kategorijās. Projektēšanas ietvaros tiek formulēti un aizstāvēti iespējamie jaunievedumi un risinājumu varianti arhitektūras projektu veidā, un norādīti tie pasākumi un iespējas, kuras kalpotu šo problēmu risināšanai un mērķu sasniegšanai.

Projektēšanas aktivitāšu laikā, studenti sastopas ar sarežģītām arhitektoniskām problēmām. Viņi mācās risināt šīs problēmas neatkarīgi un izvēlēties tās darba metodes, kuras būtu visatbilstošākās mērķu sasniegšanai. Arhitektoniskās problēmas pēc savas būtības ir sarežģītas, jo projektu risinājumos ir jāintegrē visdažādāko pušu intereses un atšķirīgo jomu prasības un priekšnoteikumi vienotā arhitektūras projektā.

1.8. Vērtēšanas sistēma

RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma balstās uz sekojošiem principiem:

- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu;
- akumulēšana – studējošā iegūtās zināšanas tiek vērtētas, summējot visus studiju laikā iegūtos pozitīvos vērtējumus;
- prasību atklātība un skaidrība – uzsākot studijas, studējošais tiek informēts par studiju kursa saturu, prasībām un vērtējumu.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas, un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesiju standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 ballu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Studentu zināšanu kvalitāti RISEBA vērtē, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu un atbilstoši augstskolā esošiem vērtēšanas kritērijiem.

Eksāmenu, kontroldarbu, patstāvīgo darbu, kursa darbu, prakšu un ieskaīšu rezultātus vērtē ar atzīmi 10 ballu sistēmā (tabula 2.2.).

Apguves līmenis	Vērtējums %	Atzīme	Skaidrojums	Aptuvenā ECTS atzīme	Vērtēšanas kritēriji: zināšanas, prasmes un iemaņas
ļoti augsts	96-100	10	Izcili With distinction	A	Zināšanas, kas pārsniedz studiju programmas prasības, liecina par patstāvīgiem pētījumiem, par problēmu dziļu izpratni.
	90-95	9	Teicami Excellent	A	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, iegūta prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas.
augsts	80-89	8	Ļoti labi Very good	B	Pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, taču reizēm trūkst dziļākas izpratnes un spējas zināšanas patstāvīgi piemērot sarežģītākajiem jautājumiem.
	70-79	7	Labi Good	C	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami arī atsevišķi mazāk svarīgi trūkumi zināšanu apgūvē.
vidējs	60-69	6	Gandrīz labi Almost good	D	Apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējamās atsevišķu lielāku problēmu nepietiekoši dziļa izpratne.
	50-59	5	Viduvēji Satisfactory	E	Visumā apgūtas studiju programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku svarīgu problēmu nepietiekami dziļa izpratne.
	40-49	4	Gandrīz viduvēji Almost satisfactory	E/FX	Visumā apgūtas studiju programmas prasības, konstatējamās vairāku svarīgu problēmu nepietiekama izpratne un grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā.
zems	26-39	3	Vāji Bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču nav spēju tās praktiski izmantot.
	10-25	2	Ļoti vāji Very bad	Fail	Apgūtas virspusējas zināšanas par studiju kursa svarīgākajām problēmām, taču citās svarīgākās problēmās pilnīgi trūkst orientācijas.
	1-9	1	Ļoti ļoti vāji Very, very bad	Fail	Nav izpratnes par studiju kursa pamatproblemātiku.

Zemākais pozitīvais vērtējums bakalaura studiju programmai ir četras balles (gandrīz viduvēji). Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 akadēmiskajām stundām.

Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti,

prezentācijas, patstāvīgie darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Regulārs darbs semestrī ietekmē studiju kursa galīgo vērtējumu.

Pamatojoties uz nolikumu „Prasības RISEBA pasniedzējiem”, pārbaudes veidu nosaka pasniedzējs, ņemot vērā prasības kursa apguvei un katra vērtējuma īpatsvaru. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējuma visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Kursa darbu, lietišķo pētījumu un prakses atskaites saturu un kvalitāti, kā arī studējošo prezentācijas prasmi vērtē ar RISEBA rīkojumu nozīmēta komisija 10 ballu sistēmā.

Arhitektūras projektēšanas kursos - Projektēšanas pamati I,II, Arhitektūras projektēšana I, II, III, IV un Bakalaura praktiskā A daļa, atskaites saturu un kvalitāti, kā arī studējošo prezentācijas prasmi vērtē ar RISEBA rīkojumu nozīmēta komisija, 10 ballu sistēmā summējot iegūto vērtējumu piecās kategorijās:

- oriģinalitāte (idejas un projekta ieceres - koncepcijas kvalitāte);
- pastāvīgums un konsekvence ar kādu iecere tiek pārvērsta un izstrādāta par pilnvērtīgu arhitektūras projektu, izmantoto metožu atbilstība darba uzdevumam;
- prezentācijas materiāla estētiskās kvalitātes (tehniskie rasējumi, zīmējumi, skices, diagrammas, instalācijas, skulptūras, teksti, attēli, kolāžas, video filmas vai citas reprezentācijas tehnikas);
- darba procesa nepārtrauktība (projektēšanas darba nepārtrauktība, klātbūtne projektēšanas studijā arhitektūras projektēšanas kursos, spēja ņemt vērā un izmantot saņemto kritiku un komentārus, vēlme eksperimentēt, gatavībā izmantot atlases (trial and error) metodi;
- formālie kritēriji (termiņu ievērošana, prasību ievērošana, uzdevuma programmas izpilde).

Katrā no kategorijām ir iespējams saņemt maksimāli 2 punktus, minimāli 0 punktus. 2 punkti tiek piešķirti par izcilu sniegumu, 0 tiek piešķirta par vāju sniegumu, 1 punkts tiek piešķirts par vidēju sniegumu. Apvienojot rezultātu kas iegūts visās piecās kategorijās iegūst procentuālu atzīmi 10 ballu sistēmā.

Bakalaura darbs

Bakalaura studiju beigās ir jāizstrādā, jāuzraksta un jāaizstāv **bakalaura darbs**. Lai sekmīgi izpildītu visu kursu apjomu un iegūtu bakalaura grādu, bakalauriem savā noslēguma darbā ir jādemonstrē gan studiju procesā iegūtās akadēmiskās zināšanas, gan atbilstoši savai izvēlētajai kvalifikācijai iegūtās praktiskā darba iemaņas.

Trešā mācību gada beigās studentiem ir jāizvēlas sava bakalaura darba tēma un praktiskās daļas uzdevums.

Bakalaura darbs – 10 KP, sastāv no teorētiskās (A) un praktiskās (B) daļas. Teorētiskā daļa ir bakalaura līmeņa pētījums par kādu no arhitektūras vai pilsētvides attīstības jomas tēmām. Praktiskā daļa – pilnvērtīgs arhitektūras vai pilsētvides attīstības projekts.

Darbs inženierzinātņu bakalaura akadēmiskā grāda arhitektūrā iegūšanai ir analītisks pētījums ar zinātniskā darba elementiem vides veidošanas mākslā par studentam individuāli uzdotu un Arhitektūras departamenta sēdē apstiprinātu tematu.

Bakalaura darba mērķis ir apliecināt studenta gatavību patstāvīgi veikt pētījumu:

- demonstrējot telpiskās un analītiskās domāšanas prasmi;
- izvēloties adekvātus tēmas izpētes līdzekļus un metodes;

- mērķtiecīgi izstrādājot teorētiskā darba strukturālo plānu un apzinot pētāmās problēmas;
 - specifiskos aspektus;
 - nostiprinot patstāvīga darba iemaņas un spēju publiski aizstāvēt savu darbu;
- pierādot sagatavotību studiju turpināšanai arhitektūras izglītības nākamajā posmā

Bakalaura darba izstrādi vada RISEBA struktūrvienības mācībspēks ar akadēmisko vai zinātnisko grādu, ne zemāku par arhitektūras maģistru. Var tikt arī pieaicināts konsultants par atsevišķiem specifiskiem jautājumiem. Bakalaura darbs tiek recenzēts. Bakalaura vadītāju un recenzentu apstiprina RISEBA studiju prorektors. Par recenzentu var būt persona ar akadēmisko vai zinātnisko grādu, ne zemāku par arhitektūras maģistru. Recenzijā jāatspoguļo temata aktualitāte, projekta izpildes kvalitāte, darba pozitīvie rādītāji un trūkumi, kā arī dod slēdzienu par to, vai ir iespējams piešķirt bakalaura akadēmisko grādu.

Studiju programmas uzsākšanu, mācības, iespējamo kursu secību, kā arī sekmīgu studiju programmas apguvi reglamentē RISEBA Senātā apstiprinātie normatīvie dokumenti un RISEBA nolikums par arhitektūras bakalaura darba izstrādāšanu un aizstāvēšanu;

Bakalaura darba obligātās sastāvdaļas ir:

- A. daļa. Bakalaura darba pase ar anotāciju;
- B. daļa. Teorētiskā daļa.

A praktiskā daļa:

Bakalaura darba pase pēc pievienotā parauga izpildāma kā atsevišķa A4 formāta lapa, kurā grafiski jāattēlo pētījumā izmantotā studiju projekta galvenie telpiskie parametri (galvenais plāns un fasāde, perspektīva vai cits pētījumu raksturojošs materiāls) un jāpievieno 2 - 3 teikumus garš objekta apraksts. Projekta pase sējumā nav jāiesien.

B Teorētiskā daļa:

Teorētiskā daļa ir 16 – 22 lappuses garš teksts, kas var būt papildināts ar paskaidrojošām ilustrācijām. Atšķirīga formāta lapas, piemēram, grafiskās lapas, ieskaitāmas darba apjomā, kā ekvivalents A4 lappušu skaits.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts Inženierzinātņu bakalaura akadēmiskais grāds arhitektūrā. Studiju programmas bakalaura diploma un tā pielikuma paraugu skat. pielikumā Nr.19.

1.9. Studiju programmas izmaksas

RISEBA studiju procesa finansēšanas avotu struktūru veido studiju maksa 99.5% apjomā un valsts budžeta līdzekļi (dotācija) – 0.5 apjomā. Studiju virziena un studiju programmas nodrošināšanas galvenais finansējuma avots ir studiju maksa.

1.10. Studiju programmas atbilstība valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesijas standartam un profesionālās augstākās izglītības valsts standartam un citiem normatīvajiem aktiem augstākajā izglītībā.

RISEBA akadēmiskā bakalaura studiju programma “Arhitektūra” izstrādāta saskaņā ar :

1. Latvijas Republikas Ministru kabineta Noteikumiem 2002. gada 3. janvāra par valsts akadēmiskās izglītības standartu;
2. Latvijas Republikas Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta Noteikumiem Nr. 650 par augstākās izglītības programmu licencēšanas kārtību;

3. Latvijas Republikas Ministru kabineta 2002. gada 21. maija Noteikumiem Nr. 194 par izglītības programmu minimālās prasības arhitekta profesionālās kvalifikācijas iegūšanai;
4. Latvijas Republikas Ministru kabineta 2001. gada 20.novembra Noteikumiem Nr. 481 par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu;
5. Latvijas Republikas Izglītības studiju programmu klasifikāciju (Kods 43. Bakalaura studiju programma. Akadēmiskā izglītība (bakalaura grāds));
6. Latvijas Republikas Ministru kabineta 2001. gada 6. jūnija noteikumiem par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu;
7. Latvijas Republikas Ministru kabineta 2010. gada 18. maija Noteikumiem Nr. 461 par profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību. (kods-2161 Arhitekti);
8. Profesionālās standarts. Saskaņots profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības 2006. gada 20.decembra sēdē protokols Nr. 7 (Profesija – Arhitekts PS 0394)
9. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (Qualification Directive) 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu;
10. Eiropas Parlamenta un Padomes Arhitektu Direktīva (Architects’s Directive) 85/384/EEC;
11. UIA – Union Internationale des Architectes, UNESCO „UNESCO/UIA Charter for Architectural Education” un „UIA and Architectural Education”;
12. Boloņas deklarācija 1999, (The Bologna Declaration of 19 June 1999)
13. Latvijas Republikas Ministru kabineta 2008.gada 2.decembrī (prot. Nr.86 18.§) noteikumi Nr.990, Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju
14. Latvijas Republikas Ministru kabineta 25.09.2012 noteikumiem Nr. 668 „Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi” („LV”165 (4768), 18.10.2012.) [stājās spēkā 19.10.2012].

Studiju programmas atbilstība valsts akadēmiskās izglītības standartam

RISEBA akadēmiskā augstākās izglītības studiju programmā „Arhitektūra” iegūstamais Inženierzinātņu bakalaura akadēmiskais grāds arhitektūrā atbilst LR ministru kabineta noteikumiem Nr. 2 – „Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu”:

2.3.tabula

Prasības LR Ministru kabineta noteikumos Nr. 2 „Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standarts.”	RISEBA akadēmiskā bakalaura programma „Arhitektūra”
13.p. Bakalaura programmas apjoms ir 120 līdz 160 kredītpunktu, no kuriem ne mazāk kā 10 kredītpunktu ir bakalaura darbs. Studiju ilgums pilna laika studijās ir seši līdz astoņi semestri.	Studiju programmas apjoms – 140 kredītpunktu. Bakalaura darbs 10 kredītpunktus. Studiju ilgums septiņi semestri.
14.p. Bakalaura studiju programmu veido tās obligātā daļā (ne mazāk kā 50 kredītpunktu), obligātās izvēles daļa (ne mazāk kā 20 kredītpunktu) un brīvās izvēles daļa.	Studiju programmas kursu apjomi attiecīgi ir: obligātā daļā - 95 kredītpunkti; obligātās izvēles daļa - 39 kredītpunkti; (prakses - 6 kredītpunkti)

	brīvās izvēles daļa - 6 kredītpunkti;
1. p. Bakalaura grādu – izglītības zinātņu bakalaura, humanitāro zinātņu bakalaura, sociālo zinātņu bakalaura, dabaszinātņu bakalaura, inženierzinātņu bakalaura, lauksaimniecības zinātņu bakalaura, veselības zinātņu bakalaura un vides zinātņu bakalaura – piešķir radniecīgu zinātņu nozaru grupā atbilstoši Latvijas Republikas izglītības klasifikācijā noteiktajām izglītības tematiskajām grupām.	Studiju programmu apguves noslēgumā tiek piešķirts Inženierzinātņu bakalaura akadēmiskais grāds arhitektūrā.

Pēc programmas apguves absolventam ir tiesības turpināt otrā līmeņa arhitekta profesionālā augstākās izglītības studiju programmā un /vai profesionālā maģistra studiju programmā. Analizējot studiju programmas “Arhitektūra” satura atbilstību Valsts standarta un LR izglītības klasifikācijā noteiktajām izglītības tematiskajām grupu prasībām, var secināt, ka RISEBA studiju programma pilnībā atbilst Valsts standarta prasībām.

1.11. Salīdzinājums ar vienu tāda paša līmeņa un tādām pašām studiju virzienam atbilstošu Latvijas un vismaz divām Eiropas Savienības valsts atzītu augstskolu studiju programmām.

Ieviešot studiju virzienu un izstrādājot RISEBA akadēmiskā bakalaura studiju programmas “Arhitektūra” saturu un realizācijas metodes, tika izmantota pieredze līdzīgu studiju programmu īstenošanā Latvijā un ārvalstīs. RISEBA programmas uzbūve ir līdzīga Vācijas Brandenburgas Tehniskās universitātes, Rīgas Tehniskās universitātes un Ģentes universitāte Inženierzinātņu bakalaura akadēmiskais bakalaura programmai arhitektūrā. Salīdzinājumam izvēlētas divas atšķirīgas ārvalstu universitātes, kurās sagatavo līdzvērtīgas kvalifikācijas arhitektūras speciālistus. RISEBA bakalaura studiju programma „Arhitektūra” tuvāk atbilst Brandenburgas Tehniskās Universitātes un Rīgas Tehniskās universitātes programmai Savukārt Ģentes universitātes programma ir atšķirīgāka, jo studiju programmā lielāks akcents tiek likts uz inženierzinātņu un būvniecības tehnoloģijas kursiem, iztiekot bez Tēlotājmākslas kursiem, kas Latvijā un Vācijā tradicionāli ir bijušas ļoti nozīmīgi studiju kursi un, kuru iekļaušana arhitektūras apmācībā nosaka arī profesijas standarts.

Augstskolu bakalaura studiju salīdzinājums pievienots pielikumā Nr.8.

1.12. Informācija par studējošajiem

Studējošo skaits programmā

Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Arhitektūra” tiek realizēta otro gadu. Pirmajā 2011./2012. studiju gadā salīdzinoši ar studējošo skaitu pirmajā kursā līdzīgās programmās, piemēram, RTU bija 45, bet RISEBA šajā studiju programmā pirmajā studiju gadā imatrikulēto skaits bija 29 dienas nodaļā. Otrajā 2012./2013. studiju gadā šajā studiju programmā imatrikulēto skaits bija 25 dienas nodaļā. Pirmie programmas absolventi ir sagaidāmi 2015. gada sākumā. Kopējais imatrikulēto/eksmatrikulēto studentu īpatsvars ir sekojošs:

2011.gadā - imatrikulēti 29

2012.gadā - imatrikulēti 25 / eksmatrikulēti 3

2013.gadā imatrikulēti 19 / eksmatrikulēti 2

2014.gadā imatrikulēti 12 / eksmatrikulēti 0

Studentu darba kvalitāte

Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Arhitektūra” tiek realizēta kopš 2011. gada septembra, tādēļ būtu pārīgi izteikt kādus vispārināmus saistībā ar studentu darba kvalitāti. Neraugoties uz to dažas tendences būtu jau minamas. Programmas direktora līmenī studiju procesa gaitā notiek nemitīga komunikācija ar akadēmisko personālu par studentu darba kvalitāti. Līdz šim praktiski no visiem pasniedzējiem, kuri strādājuši ar studentiem, ir saņemtas visnotaļ pozitīvas atsauksmes, uzsverot to radošo pieeju un aktivitāti.

Arī pirmā semestra mācību darba rezultāti, kopumā ir vērtējami pozitīvi. Absolūti vidējais sekmju vērtējums pēc pirmā semestra ir 7,08 balles. Vispārizglītojošos studijuursos vidējais gala vērtējums ir 6,84 balles, profesionālās ievirzes studijuursos – 7,38 balles.

Pēc pirmā semestra sesijas procentuāli vidējais sekmīgi studijuursos nokārtojošo studentu skaits ir 91,5 %.

Studiju programmas „Arhitektūra” pirmie absolventi paredzēti 2014./2015. studiju gada nogalē.

Studējošo aptaujas anketas un to analīze.

Studējošo aptaujas ir viens no RISEBA administrācijas sadarbības veidiem ar studējošajiem, kuru mērķis ir studējošo iesaistīšana studiju procesa izvērtēšanā un pilnveidošanā. Studējošo aptaujas RISEBA notiek regulāri, divas reizes gadā, par visiem studijukursiem.

Studējošo aptauju katra studiju kursa beigās veic programmas vadība. Aptauju rezultātā tiek iegūta tieša atgriezeniskā informācija par studiju kursa kvalitāti, studējošo attieksmi, apmierinātību, izdales materiālu pietiekamību un atbilstību tēmas izklāstam. Studējošo aptaujas kopsavilkumu varat apskatīt pielikumā Nr. 9.

1.13. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā

Lai uzlabotu studiju darbu, katru semestri tiek organizētas tikšanās ar studentiem, lai iepazīstinātu studējošos ar nākamā semestra studiju plānu un izdiskutē iepriekšējā semestra organizāciju. Lai veiktu studiju procesa labu pārvaldību un kontroli gan programmas padomē, gan metodiskajā padomē ir iekļauti studējošo pārstāvji.